

➤ Henk en Ria Hekkert

Gelders fokken, met een helder doel voor ogen

De 'Hekkerfokkerij' is een begrip bij de liefhebbers van de Gelderse paarden. Al jaren boeken ze succes op de keuringen, en de goedgekeurde Henkie is het huidige visitekaartje. Ook het trouwe vierspanpaard Nietje (v. Zichem) van Koos de Ronde en het internationale springpaard Elke (v.Liberto) van Marcus en Johannes Ehning komen uit de stallen van 'De Tikkeler'. Het geheim van hun constante succes? Out of the box denken, en "Gelderse paarden fokken passend naar de vraag en het gebruik anno 2018".

Tekst: **CARMEN PETERS** — Beeld: **JACOB MELISSEN**

Henk met Amanda II (v.Farrington) dragend van Alexandro P en moeder van een tiental NVK- en NMK-kinderen.

Diep verscholen in het idyllische achterland van Wijhe, Overijssel, vinden we de karakteristieke boerderij van de familie Hekkert. Het betreft het ouderlijke huis, waar vader Gait Hekkert zijn hele leven gewoond heeft. Op het moment wordt er druk verbouwd; Gait is in 2012 overleden en zoon Henk en zijn vrouw Inge zijn druk bezig de boerderij naar eigen smaak aan te passen. De hengstenboxen, waar voorheen de Gelderse hengst Commandant en de Holsteiner Normann stonden, vormen nu een grote keuken. “Met de kerst kunnen we erin”, vertelt Henk trots. Rondom het huis lopen twee koppels van een stuk of zes paarden. Achter het huis vinden we er nog een tweetal in de stal, waar veertien grote boxen zijn, geschikt voor één groot paard of voor twee kleintjes. Er mogen er niet meer dan achttien staan, vertelt Henk, want hij wil bij slecht weer alles naar binnen kunnen doen. “Als het écht slecht wordt, hebben we binnen vijf minuten alles binnen.” De paarden staan rustig te knabbelen van een berg hooi die tot hun borst

De Gelderse hengst Henkie is het hedendaagse visitekaartje van de Hekkert-fokkerij.

rijkt. “Dan blijven ze ook rustig als ik weg ben.” Want Henk heeft naast zijn fokkerij immers nog een volledige baan bij het waterschap. “Ze weten het wel als hij thuiskomt hoor”, vult Henk’s vrouw Inge aan. “Als de auto het pad oprijdt, begint alles te hinniken. Zo mooi!”

Gelders DNA

De boerderij met 21 hectare grond is opgedeeld in twee landgoederen en twee woongedeeltes voor Henk en zijn broer Martin. Van de drie kinderen is Henk de jongste, Ria de oudste en Martin de middelste. Martin participeert ook in een paar boedelpaarden: Tajirma van Laurentz en de nafok van de ‘poetsmerrie’ Nirma, waar de familie na de dood van Gait geen afscheid van wenste te nemen.

De praktische kennis is door vader Gait in eerste instantie overgedragen aan Ria. De liefde en passie voor de fokkerij kreeg Henk met name nadat hun vader ziek werd en hij moest bijspringen om voor de paarden te zorgen. “Ik zette pa dan in zijn rolstoel in de stalgang,

terwijl ik ging mesten. Daar zat hij dan, dik ingepakt, met rode wangen van de kou, naar de veulens te kijken. Hij zag niet meer zo goed, dus hij voelde altijd even aan de veulens als ze binnenkwamen. ‘Dat is een goeie!’, zei hij dan soms, en hij had altijd gelijk.” Na het overlijden van Gait heeft Henk de merries van zijn vader overgenomen. Dat betrof de Amanda-lijn en eenderde van de Irma-lijn. Ria behield de Netty’s en de lijn van Esperance. Ria: “Pa kocht in november 1989 de toen anderhalfjaar oude Amanda op de Hedelse markt. Groot, maar geweldig bewegen. Ook Irma (Zwier x Siegfried, red.), van de Irma-lijn, komt van Hedel. Zo is het begonnen.” Maar ook grootvader Tinus, hengstenhouder en paardenhandelaar, had natuurlijk al diverse merries.

Eigengereid

Henk is inmiddels net zo gepassioneerd als zijn zus Ria, die op haar vijftiende haar eerste veulen fokte. Ria: “Ik ben in 1959 geboren. Toen kreeg mijn opa een brief, waarin stond: ‘Tinus, gefeliciteerd met je kleindochter. Jammer dat het een meid is, maar ze heet Rika Philipina, en dat betekent ‘liefhebber van paarden’. Dus misschien komt het nog goed.’” Wat al heel snel duidelijk wordt, is dat er altijd weloverwogen gefokt wordt. Elke beslissing wordt gemaakt met een duidelijk doel voor ogen, al verschilden de doelen van Ria en die van haar vader voorheen nogal. Gait was heel behoudend in zijn fokkerij, en keek graag eerst de kat uit de boom voordat hij overstag ging. Ria

was juist meer van het experimenteren, en dat leverde nogal eens strijd op in huize Hekkert. Eigengereidheid is immers een familietrekje, en ook Henk en Ria zijn het daarom niet altijd met elkaar eens. “Maar we kunnen ook niet zonder elkaar”, zegt Ria. “Daarom hebben we de afspraak dat we eerst tot honderd tellen, voordat we in discussie gaan.”

Fokken naar de vraag

In de tijd dat Ria begon met fokken, had het Gelders paard het zwaar. Op een goed moment zou de hele fokrichting zelfs afgeschaft worden, omdat het Gelders paard zijn doel verloren had. Het Gelderse paard – waarmee in de Betuwe werd gewerkt, de boerenzoon mee naar de landelijke rijvereniging ging en pa en ma op zondag mee naar de kerk – leek overbodig geworden. De tractor deed het werk en die mooie blijde vos werd een overbodig product op het bedrijf.

Wijlen Gert van der Veen, destijds hoofdinspecteur bij het KWPN, was er in die tijd al heel duidelijk over wat er met het Gelders paard moest gebeuren: ‘Als het in stand gehouden moet worden, dan moet het aangepast worden aan de tijd en de veranderende behoefte’. De generatie van Gait Hekkert was daarvoor eigenlijk te behoudend. Maar de jongere generatie – zoals Ria en Lidwine Romviel uit de Betuwe – zagen de uitdaging. Ze wilden hun ouders in de strijd ter zijde staan, maar dan moest het fokdoel wel aangepast worden aan de behoefte en het gebruik van de tijd. Ria kreeg

Een wei vol Hekkert-paarden. V.l.n.r. Miennetty (Almoretto x Sam R), Clarinetty (Upperville x Zep), Lusinetty (Henkie x Sam R), Laminetty (Vitens x Upperville) en erachter Distance (Laurentz x Cabochon).

De jonge aanwas:
Nella-Namanda (Daily
Diamond x Upperville),
Noblesse Oblige
(Habanna x Sam R) en
Nina-Amanda (Alexandro
P x Farrington).

het voor elkaar dat Zep (v.Goudsmid) als padhengst naar Wijhe kwam en vader Gait bracht Nienke Noordegraaf, de eigenaresse van Zep, de praktische kennis van de hengstenhouderij bij. Nadat een experiment ten behoeve van de Gelderse fokkerij met Negro was mislukt – het bracht wel goede sportpaarden, maar niet het gewenste Gelderse fokproduct – werden Cabochon en Farrington ingezet. Enkele jaren later brachten Henk en Ria de hengsten Zinnicq (Elegant x Goudsmid x Commandant) en Zep Junior (Cabochon x Zep) naar de hengstenkeuring, twee uitersten van de Gelderse fokkerij. Zinnicq, was de klassiekheid zelve, terwijl Zep Junior juist een hele moderne hengst was. Beide hengsten werden volgens Ria “op oncharmantere wijze naar huis gestuurd”, maar werden later verkocht aan een Grand Prix-amazone in Engeland. “Je kunt buikpijn hebben van het afwijzen, maar uiteindelijk heeft deze brute beslissing van de commissie ons geen windeieren gelegd.”

Koel in de kop, warm in het lopen

“Het waren twee extremen, maar je hebt beide nodig om de fokkerij in stand te houden”, vindt Ria. “Het Gelders paard is altijd een mix geweest en om inteelt te voorkomen en aan ons doel te blijven voldoen, moet het dat ook blijven.”

Ze vervolgt: “Wie Gelders wil fokken moet een veelzijdig familiegebruikspaar fokken. Eentje met een superkarakter, die door de man naar de wei wordt gebracht, door het kind wordt geborsteld en door de vrouw naar het Z wordt gereden. Een brave, maar geen dooie.” Henk stemt in deze visie met zijn zus in. “Je moet fokken voor de toekomst, vraag creëren, zodat je kunt afzetten”, zegt hij. “Het Gelders paard moet zich naar de vraag aanpassen, en daarvoor moeten we out of the box denken.” Daar hoort uitsluitend Gelders met Gelders fokken volgens Henk en Ria dus niet bij. Want er is vraag naar Gelderse paarden met dressuurbloed. “Koel in de kop, maar warm in het lopen”, zoals Ria het mooi samenvat. “Met het optreden en met name de stap van Henkie hebben Oldenburg en Westfalen het reglement aangepast om de Gelderse fokkerij te erkennen, dat is gewoon supermooi. We hebben iets exclusiefs, verfrissends in handen.”

Henkie

Een goed voorbeeld daarvan is Henkie, die natuurlijk alom bekend is om zijn prestaties met Adelinde. Hij werd geboren in 2012. Normaal is Henk van de verzorging, en is Ria degene die alles daaromheen regelt. Zoals de verkoop van de hengsten, want die houdt de familie Hekkert

niet aan. “Dat past gewoon niet bij ons bedrijf, daar zijn we allebei heel duidelijk in.” Henkie zou dus ook de verkoop in gaan, maar vanwege zakelijke beslommingen had Ria het veulen de eerste tien dagen nog niet gezien. En dus moest Henk het dit keer zelf regelen. Niet dat dat heel moeilijk was: toen Aris van Manen langskwam om te insemineren, was het veulen gelijk verkocht. “Voor veel te weinig natuurlijk,” zegt Ria, met een afkeurende blik naar Henk. “Maar verkocht is verkocht en je moet iemand in de handel het geluk gunnen.”

Succes gunnen

Aris zag de kwaliteit van het hengstveulen, waar anderen het nog niet direct herkenden. “We hadden een open dag georganiseerd op onze stal, om onze visie met andere fokkers te delen”, vertelt Ria. “Ook de veulens stelden we toen voor. Niet voor Henkie, maar voor Hannes (Alexandro P uit Ninetty keur sport-dres pref van Zep, red.) gingen toen de handen op elkaar.” Beide veulens gingen later mee naar de keuring, net als alle andere van die jaargang. Dat is overigens een gewoonte van de familie Hekkert: “Alles gaat bij ons mee naar de keuring”, zegt Henk, “Of het nu goeie zijn, of geen knip voor de neus waard, alles gaat mee.” We hebben ook al eens meegemaakt dat een veulen dat we niet wilden laten zien, nationaal reservekampioen werd. Het kan ons niets schelen waar ze geplaatst worden, het gaat om het commentaar

Henk Hekkert:

“Het kan ons niets schelen waar ze geplaatst worden, het gaat om het commentaar. Van jury én van het publiek. Door schade en schande leert men.”

en om te kijken of dat overeenkomt met wat wij denken. Toetsen blijft belangrijk. Van de jury, én van het publiek. Door schade en schande leert men.” Zo ook op de Dag van het Gelders Paard: Hannes, de publiekslieveling, werd het niet. En toen? Henk schuift naar het puntje van de bank en zijn ogen schitteren als hij zegt: “En toen kwam Henkie.” Ria vertelt vervolgens beeldend verder. “Henkie ging los in de baan, en ik was verstomd. Ik keek naar Aris, en Aris keek naar mij, en we hebben beiden onze zweep neergelegd. We hoefden niets te doen.” Op de Nationale Veulenskeuring trad Henkie direct op als eerste na de dressuurveulens, en viel op met zijn model en bewegingskwaliteiten. Ria werd meteen overstroomd met vraag naar de hengst. “Iedereen wilde hem kopen, maar ik heb ze doorverwezen naar Aris. Je moet anderen ook het succes gunnen. Als je altijd maar het onderste uit de kan wilt halen, dan krijg je het deksel op de neus.”

Glorie?

Die uitspraak kenmerkt de fokkerij van de Hekkerts overigens in het algemeen wel. Geen paard is meer dan de ander, en elke klant wordt hetzelfde behandeld. Het fokken is een hobby, en dat blijft het ook. Henk: “Ze krijgen allemaal hetzelfde voer, kampioen of niet. En of Ria of ikzelf nu de nieuwe kampioen heeft, maakt ons ook niet uit. Het gaat ons niet om de glorie. Als het maar allemaal leeft en blijft leven, dan zijn wij tevreden.”

Henk en Ria hebben samen jaarlijks ongeveer acht veulentjes, en nooit meer dan achttien paarden op stal. Veel van de fokproducten wordt dus verkocht. “We verkopen ze het liefst voor de sport.” Henk vult aan: “Van de meeste kampioenen op de Gelderse keuring hoor je nooit meer iets. Dat is geen reclame voor het Gelders paard.” Henk en Ria zijn daarom ook duidelijk

AMANDA II

Henk Hekkert begon zijn fokkerij met de Amanda's van zijn vader Gait, vooral Amanda II bleek een excellent fokkende merrie. Zij werd al vele malen aangepaard met Alexandro P, een succescombinatie. In combinatie met Alexandro P bracht deze merrie vorig jaar het nationaal kampioensveulen Mia-Amanda. Maar ook Kaya-Amanda was van haar jaargang het beste veulen, Jo-Amanda, Layla-Amanda en Godiva-Amanda mochten zich als reservekampioen opstellen bij de Gelderse veulens en hun oudere broer Flip werd derde van zijn jaargang bij de veulens. Als driejarige verschenen Hanna-Amanda, Ida-Amanda, Jo-Amanda en Kaya-Amanda op de Nationale Merriekeuring, waarbij Hanna-Amanda kampioen werd en Ida-Amanda en Kaya-Amanda reservekampioen. Een derde plaats was er voor Eva Amanda als driejarige, dit is de enige nakomeling van Amanda II die niet van Alexandro P afstamt. Upperville tekende voor het vaderschap van deze keur IBOP-merrie. Nadat Godiva-Amanda reservekampioen werd als veulen werd ze dit nogmaals als vierjarige in de rubriek vier- tot en met zevenjarige merries.

De Fokker van het Jaar stond ook aan de wieg van Henkie, de fantastisch presterende zoon van Alexandro P (uit Beaujamanda voorlopig keur van Upperville), en deze heeft zelfs zijn naam aan hem te danken!

Een archieffoto van wijlen Gait Hekkert, de grondlegger van de fokkerij. Na zijn overlijden nam Henk de merries over uit de Amanda-lijn en eenderde van de Irma-lijn. Ria behield de Netty's en de lijn van Esperance.

over hun verkoopbeleid. “We zijn netjes naar onze klanten, en dus hebben we fijne klanten. Mensen die veel over hebben voor en moeite steken in hun paard, en die wij kunnen blijven begeleiden met praktische kennis om er samen een succes van te maken.”

De Amanda-lijn

Zo heeft bijvoorbeeld menner Ieko Sevinga al drie paarden gekocht uit Henk's welbekende Amanda-lijn. Met Kaya-Amanda (Alexandro P x Farrington) wilde Sevinga zijn vierspan compleet maken, maar het verkopen van zijn eerste keuringskampioene ging Henk toch net iets teveel aan het hart. “Ieko legde een blanco cheque neer, maar ik heb nee gezegd.” Toch maakten de heren een deal, die voor beiden voordelig was: Kaya-Amanda is met Ieko meegegaan om zijn vierspan te completeren, maar komt na haar sportcarrière terug in Wijhe, voor de fokkerij.

Kaya-Amanda was overigens zeker niet het eerste succes uit de door Henk geërfde Amanda-lijn. De originele Amanda (Unitas x Marconi), bracht twee zonen die tot de Z-dressuur zijn gereden. Zoon Ilex (v.Zep) werd zelf twee keer aangewezen voor de verrichting en was een paard dat tot zijn laatste dag goed bleef lopen. Qua merries bracht Amanda drie volle zussen; eerst Jamanda keur sport-dres, en later ook de ster preferente prestatie merrie Namanda en de ster preferente Omanda, alledrie van Zep. Hoewel die laatste twee merries ook beiden meerdere succesvolle nakomelingen hadden, kwamen de grootste succesnummer van Jamanda, te weten de veelbesproken Farringtondochter Amanda II ster pref, die met Nina-Amanda (v.Alexandro P) in 2018 haar tiende NVK-veulen bracht, en Henkies moeder Beaujamanda (v.Upperville). “Henk heeft met de Amanda-lijn het geluk dat het stuk voor stuk kabinetten van paarden zijn,” zegt Ria. “Alles past erop, en erin. Hij kan fokken met een pony, of met een slagschip, hij houdt altijd wat over. Bovendien hebben we nu van vier generaties Amanda informatie over exterieur en aanleg, en dat is een groot voordeel.”

Een echte Hekkert

Na zo veel fokproducten, en met zo'n heldere visie in hun fokkerij, is het niet meer dan logisch dat er op de keuringen al gesproken wordt over 'echte Hekkert-merries'. “Vrolijk,

betrouwbaar en met go. Brutaal in hun optreden, met veel front en een goed achterbeen, maar met een betrouwbaar karakter”, aldus de omschrijving van Ria. Henk, die meer van de one-liners is, geeft een nog pakkendere samenvatting: “Als ze gaan, dan vertrekt er ook wat.”

Alexandro P

Broer en zus fokken opvallend veel met Alexandro P. Ria: “Dat wij bij Alexandro kwamen, was stom toeval. We waren allebei Upperville-fan, maar die werd op een goed moment heel spontaan verkocht naar Rusland. Ik had de merries al klaar staan, en belde voor inseminatie, maar kon ineens niet meer aan sperma komen. Henk was niet thuis, die heb ik direct gebeld. Want wat moest ik dan doen? Vader vertikte het om met Koss te dekken, hetgeen gebaseerd was op de strijd en de kwaliteiten van Koss-moeder Eronia en mijn merrie Esperance. Dus moesten we nu toch naar een Koss-nazaat?”

Er werd besloten te bellen met Jarno Hendriks, die toen stalmeester was in Ermelo. Daar stond Alexandro P in de test. Ria: “Ik belde Jarno, en

Henk Hekkert:

**“Het gaat ons niet om de glorie.
Als het maar leeft, en blijft leven,
dan zijn wij tevreden.”**

vroeg: ‘Kun je hem de oren scheren en normaal een halster om doen?’ Want dat waren toen de typische problemen uit de Koss- c.q. Amor-lijn. En Jarno zei: “Ria, hij is altijd vrolijk en heeft altijd go.”

En dus werd er met Alexandro gedekt. Het eerste veulen was Elvirma (mv.Tajirma van Laurentz), uit de Irma-lijn van Gait die de kinderen Hekkert nu delen. “Dat is onze typische Gelderse lijn”, vertelt Henk. “Daarmee kunnen we altijd teruggrijpen naar oude lijnen.” Elvirma ging als eerst gepresenteerde Alexandro-veulen naar de keuring en schitterde in de ring, waarmee de hardheid en welwillendheid

Maximaal 18 paarden staan op De Tikkeler. Bij echt slecht weer kan zo alles naar binnen.

